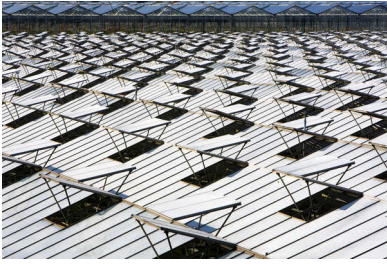

Fabrikanten 'bijengif' furieus over Europese studie

Kassen in het Westland bij 's Gravenzande.

foto ANP XTRA

foto's colourbox

colourbox

colourbox

Studie naar schadelijk effect bestrijdingsmiddel zou eenzijdig en vooringenomen zijn. Producent Bayer: Afname insecten kan andere oorzaken hebben.

JOOP BOUMA, REDACTIE
DUURZAAMHEID & NATUUR

De studie van Europese topwetenschappers naar effecten van neonicotinoïden ('bijengif') op grote groepen insecten, is eenzijdig en vooringenomen. Dat zeggen de twee belangrijkste fabrikanten van de bestrijdingsmiddelen. Het onderzoek levert geen bewijs voor de negatieve effecten van de middelen op het ecosysteem, aldus Bayer en Syngenta.

Beide bedrijven zetten jaarlijks honderden miljoenen om in de verkoop van neonicotinoïden. Gisteren publiceerden onderzoekers van de gezamenlijke Akademies van Wetenschappen in Europa een studie naar neonicotinoïden. Het zijn de meest verkochte insecticiden ter wereld, die op grote schaal worden toegepast in de landbouw. De bestrijdingsmiddelen zijn omstreden omdat ze bijenvolken zouden uitroeien.

Na analyse van meer dan honderd wetenschappelijke publicaties concluderen de onderzoekers dat er hard wetenschappelijk bewijs is dat neonicotinoïden al in zeer lage doses grote effecten hebben op organismen waarvoor het gif niet is bedoeld. De middelen doden niet alleen plaagdieren die oogsten aantasten, maar ook 'wilde bestuivers', zoals hommels, vlinders en zweefvliegen.

De Europese Commissie had de topwetenschappers om advies gevraagd, omdat eind dit jaar een tijdelijk verbod op neonicotinoïden voor gebruik bij enkele landbouwgewassen afloopt. De EU moet beslissen of de middelen nog op de markt kunnen blijven.

Bayer en Syngenta zijn buitengewoon bezorgd over de studie. De neonicotinoïden leveren beide bedrijven jaarlijks een enorme omzet op. Ze hopen dat eind dit jaar het moratorium wordt opgeheven. Bayer, die de meeste neonicotinoïden verkoopt, wijst er in een reactie op dat de risico's van bestrijdingsmiddelen in de

Europese goedkeuringsprocedure zorgvuldig in kaart zijn gebracht en onderzocht.

"De auteurs van de Europese studie benadrukken de afname van insecten, zonder dat ze aantonen dat neonicotinoïden hiervan de enige aanwijsbare oorzaak zouden zijn." De fabrikant stelt dat in de landbouw ook veel andere bestrijdingsmiddelen worden gebruikt die mogelijk effecten hebben op insecten. Het is te makkelijk om de neonicotinoïden als schuldige aan te wijzen, aldus Bayer. Volgens de producent hebben de onderzoekers in hun analyse vooral gebruik gemaakt van publicaties van organisaties en wetenschappers van wie bekend is dat ze tegen toepassing van neonicotinoïden zijn.

Syngenta reageert nog feller dan Bayer op de studie. Volgens Peter Campbell, hoofd productveiligheid van deze fabrikant, is de studie selectief en eenzijdig. Campbell stelt dat de wetenschappers alle serieuze veldonderzoeken naar de effecten van neonicotinoïden hebben genegeerd omdat de resultaten hen niet uitkwamen. De studie is een vooropgezette, anti-neonicotinoïden-campagne, aldus Syngenta.

De Europese Commissie zal naast het onderzoek van de Europese wetenschappers ook de registratiestudies van de fabrikanten beoordelen. Deze onderzoeken zijn geheim, de industrie kan ze onder tafel houden omdat publicatie bedrijfsbelangen kan schaden. De wetenschappers die de Europese studie deden zijn daarover verbolgen, omdat niet kan worden nagegaan hoe die onderzoeken zijn opgezet of wat de kwaliteit is van de onderliggende gegevens.

Onderzoekers: Kritiek is bekende strategie

"Dit is industriestrategie, als een studie niet bevalt, dan moet je de

resultaten onderuithalen", aldus Mike Norton, hoofd van het milieuprogramma van Easac, de organisatie van de Akademies van Wetenschappen in Europa, waarbij ook de Nederlandse KNAW is aangesloten. Norton, hoogleraar milieubeleid, is niet onder de indruk van de industriekritiek op de studie van de Europese onderzoeksgroep waarvan hij secretaris is. "Dit is hoe bedrijven standaard reageren op niet-welkome studieresultaten. We hebben dit ook gezien bij maatschappelijke debatten over zure regen, lood in benzine, broeikasgassen, DDT, klimaatverandering en roken. Zo beschermt de industrie haar afzet."

Volgens Norton hanteren andere bedrijven ook een meer duurzame strategie. Hij merkt op dat Syngenta én Bayer lid zijn van de WBCSD, een wereldwijde koepel van bedrijven die duurzame ontwikkeling nastreven. De Nederlander Peter Bakker zit die organisatie voor in Genève. Norton: "Syngenta en Bayer hebben dus de WBCSD-visie ondertekend waarin staat dat een duurzame onderneming zich moet richten op wat maatschappelijk aanvaardbaar is. De bedrijven die die visie ondertekenen, zouden eerder op samenwerking uit moeten zijn dan op het in diskrediet brengen van anderen."